

Виховання доброчесності та боротьба з корупцією в оборонному секторі

Збірник прикладів (компендіум)
позитивного досвіду

ЗМІСТ

Частина I	Вступ	1
Розділ 1	Ракова пухлина корупції	3
Розділ 2	Стратегічний підхід до будування цілісності, виховання доброчесності та зниження рівня корупції в оборонному секторі	15
Розділ 3	НАТО та розвиток програми з будування цілісності і виховання доброчесності	27
Розділ 4	Підходи окремих країн до підтримки зусиль з будування цілісності, виховання доброчесності та зниження корупції у сфері оборони	37
Частина II	Корупційні ризики та слабкі місця оборонного сектору	49
Розділ 5	Кадрова політика	51
Розділ 6	Бюджетний процес та фінансовий менеджмент у воєнній сфері	71
Розділ 7	Закупівельна діяльність в оборонній сфері	89
Розділ 8	Офсетні схеми	108
Розділ 9	Потенційні переваги та ризики аутсорсингу, приватизації і приватно-державного партнерства при їх запровадженні у сфері оборони	124
Розділ 10	Утилізація надлишкового майна та об'єктів інфраструктури	141
Розділ 11	Участь персоналу та активів збройних сил в економічній діяльності	155
Розділ 12	Питання доброчесності в контексті військових операцій	169
Розділ 13	Боротьба з корупцією у сфері оборони в країнах з невідомими територіальними суперечками та замороженими конфліктами	182
Частина III	Виховання доброчесності та скорочення корупційного потенціалу в оборонних структурах	197
Розділ 14	Важливість виховання доброчесності	199
Розділ 15	Нормативно-правове забезпечення	206
Розділ 16	Роль людського чинника	228
Розділ 17	Роль уряду	245
Розділ 18	Роль парламентів та рахункових структур	264
Розділ 19	Роль інституцій омбудсмена	277
Розділ 20	Оборонна промисловість як союзник у зниженні корупції	293
Розділ 21	Роль громадянського суспільства і засобів масової інформації	305
Розділ 22	Роль міжнародних організацій	327

Частина IV	Імплементація програм виховання доброчесності	343
Розділ 23	Практична робота над змінами.....	355
Розділ 24	Врахування культурної специфіки конкретної організації під час реалізації заходів з будувannya цілісності й виховання доброчесності.....	359
Додаток I	.....	374
Додаток II	.....	379
Додаток III	.....	381

Додаток 2:

Транспаренсі Інтернешнел.

Міжнародна програма з питань оборони та безпеки

Корупція у сфері оборони

Транспаренсі Інтернешнел (TI), це організація громадянського суспільства, яка очолює боротьбу проти корупції у всьому світі. Через понад 90 своїх представництв по всьому світу, а також міжнародний секретаріат в Берліні, Німеччина, Транспаренсі Інтернешнел поширює знання про негативний вплив корупції, а також працює з партнерами в органах влади, бізнесі та громадянському суспільстві з метою застосування заходів боротьби з корупцією. Для отримання більш повної інформації про Транспаренсі Інтернешнел, звертайтеся до сайту : www.transparency.org. Глобальна програма Транспаренсі Інтернешнел у секторі безпеки і оборони «Оборона проти корупції» ("Defence Against Corruption" (DAC)) спрямована на скорочення корупції та зміну ставлення до проблем корупції у сферах оборони та безпеки на благо всіх громадян. Ця міжнародна оборонна програма очолюється представництвом Транспаренсі Інтернешнел у Сполученому Королівстві від імені всього руху Транспаренсі Інтернешнел.

Оборонна програма Транспаренсі Інтернешнел почалася шість років тому, звівши разом органи влади, оборонні компанії, наукові заклади та громадянське суспільство з метою визначення найкращих підходів до вирішення проблеми оборонної корупції. Програма DAC широко відома у міністерствах оборони, службах безпеки, оборонних компаніях та організаціях у всьому світі. На сьогодні вона фінансується Міністерством міжнародного розвитку Сполученого Королівства і НАТО.

DAC співпрацює з країнами, що проводять реформи, від Колумбії до Польщі та Афганістану, а також з міжнародними організаціями з метою зниження рівня корупції у сферах оборони і безпеки. З органами влади, міжнародними організаціями, громадянським суспільством та обороною DAC конструктивно співпрацює щоб підвищити рівень доброчесності у сфері торгівлі зброєю. А для того, щоб досягти незворотніх змін у всьому світі, організація підтримує експертів і активістів антикорупційних реформ, організує дискусії та розповсюджує знання з питань боротьби з корупцією.

В результаті активного співробітництва з НАТО було розроблено два антикорупційних інструменти:

i. «Процес самооцінки з питань доброчесності у сфері оборони і безпеки» було розроблено у 2008 та 2009 роках у взаємодії з Польщею і робочою групою представників десяти країн. Успішна апробація пройшла в Норвегії, Україні та Боснії і Герцеговині. Сьогодні цей інструмент є широкодоступним для використання..

ii. Інноваційний навчальний курс «Виховання доброчесності та зниження ризику корупції». Цей п'ятиденний курс розрахований на досвідчених посадовців міністерства оборони, міністерства внутрішніх справ та офіцерів збройних сил рівня підполковника і вище. Цей курс вже проводився шість разів за участю двадцяти країн і очевидно буде розширюватися.

Як курс самооцінки, так і навчальний курс призначені для допомоги країнам у підвищенні рівня знань і отриманні досвіду боротьби з корупцією у сфері оборони.

Програма DAC також активно працює з країнами Африки з питань корупції у сферах безпеки і оборони, а також підтримує переговори з питань підписання Договору ООН про торгівлю зброєю.

Важливе значення у боротьбі з корупцією у сферах безпеки і оборони грають дослідження, які проводить DAC. Їх результати розповсюджуються серед зацікавлених структур з метою розповсюдження передового досвіду і заохочення до впровадження сучасних антикорупційних методів. Також DAC публікує раз у два місяці дайджест новин про випадки корупції у сфері оборони.

Поточна інформація про діяльність Транспаренсі Інтернешнел у сферах оборони й безпеки, включно з статистикою, оглядами поточних та минулих проєктів та публікаціями доступна на сайті DAC: www.defenceagainstcorruption.org.

Контакти:

Transparency International-UK
Defence Against Corruption programme
London

Director

Mark Pyman
Tel.: +44 207 785 6359
E-mail: mark.pyman@transparency.org.uk

Programme Manager

Anne Christine Wegener
Tel.: +44 207 785 6358
E-mail: anne-christine.wegener@transparency.org.uk